

krvi šlo. Ali zahrbtna sovražna ruska politika
ne daje mnogo upanja!

Nemčija in Rusija.

Rusija hoče neutralno stališče velevlasti
zapustiti in v Črnem morju ter v Ar-
meniji na lastno pest svoje se-
bične namene zasledovati. Ker ima
pa tam tudi Nemčija prav živahne interese in
bi tako nastopanje sploh nasprotovalo sklepom
velevlasti, nastalo je jako napeto razmerje
med Nemčijo in Rusijo. Anglija je
doslej pomirovalno vplivali in preprečila, da ni
nastal iz te napetosti očitni spor. Ali zadoja
poročila iz Berlina pravijo, da je Nemčija
Rusiji odločno z vojsko grozila, ako bi
hotela Rusija v Armeniji ali v Črnem morju na
lastno pest nastopati.

Rusko-francoske priprave.

Iz Berlina se poroča, da je v krogih nem-
ške vlade prav dobro znano, da je Fran-
coska že dva tedna sem popolno-
ma na vojno pripravljena. Nadalje
se brzojavi, da je podpisal ruski car ukaz, po
katerem se skliče letnike 1912,
1911 in 1910 nadomestnih rezervi-
stov pod orožje. Ako se te vesti potrdijo
— in skoraj ni dvomiti o njih, — zna vsak
hip napočiti krvava igra!

Zadnji telegram.

Bulgarska vlada je Turčiji o d-
povedala premirje. S tem
se prične balkanska vojna
iz novega. Turška vlada je za-
povedala armadi pri Tšataldži, da
naj zopet z boji prične. Nevarnost,
da se vojna tudi na druge evropske
države razširi, je velika.

Ime

MAGGI

jamči

za izvrstno kakovost

MAGGI JEVH kock

po 5 vin. za 1/4 litra najfi-
nejše goveje juhe.

Le-te so najboljše!

Blagovolite to upoštevati 398
pri kupovanju.

Dopisi.

Sodinec pri Ptuj. Pri nas imamo tudi ljudi,
ki slišijo travo rasti in ki so tako veliki „slo-
venski narodnjaki“, da je že vsa njih pamet v
narodnjaškem ognju zgorela. Ne samo zabiti,
marveč tudi hudobni, predrzni in surovi so ti
možaki. Prvi med njimi je naš rihtar Irgolič.
Škoda njegove glave za vsak dan. Ta možič
zasluži, da postane najmanje minister na Srb-
skem. Evo dokaz! Neki Martin Rizman potre-
buje nujno domovinski list in ga je skozi ob-
činski urad na Bregu prosil. Na dotični dopis do-
bil je občinski urad na Bregu od Irgoliča ta-le
značilni odgovor:

— „Št. 107. Slavni obč. urad Rann.
Na vaše pisavo z dne 19. januarja 1913 pod
št. 78 nebomo odgovarjali ker je samo n e m -
čija ker mi nismo nemčurji, ker Martin

Rizman že več ko 10 let tam biva mora se
po novi postavi tukaj priti za odpust in mora
biti tam v občinsko zvezo sprejet. Zatoraj se
vaše listine vračajo. (L. S.) Občina Sodinec
21. januarja 1913 Irgolič. Obomba. Mi že
imamo dovolj sitnosti s takimi . . . dokler
je mlad tičas okoli tepe kadar pa je star
se prizivle v našo občino in stroške dela
prav velike.“

Mislimo, da je napihnjena, domišljava zabi-
stost tega dopisa tako velika, da je ni treba po-
sebej omeniti. Čudež je naravnost, da se take
duševno revčke, kakor je ta Irgolič, za rihtarje
izvoli. Ali mora biti v Sodincu res najbolj
neumni rihtar? Najprve povemo Irgoliču to le:
ako je res tako grozoviti Slovenec, da se vstraši
nemške besede, kakor bik rdeče rute, potem se
mora Irgolič najprve slovenščine
na u čiti. V svojem dopisu ima ta narodnjak več
slovnških in drugih napak, nego besed. Vsak
šolar v 2. razredu bi se takega dopisa sramo-
val! Jako lepo rečeno je n. p. „obč. uradu
Rann.“ Ako ste tako prokleto zagriženi Slove-
nec, zakaj ne pravite „Breg?“ Cel dopis Irgo-
liča je sploh velikanska oslarija in višja oblast
bi morala možaka že radi njegove nezdružljive
neumnosti odstaviti. Najprve pravi Irgolič „Na
vašo pisavo (!) nebomo odgovarjali ker je samo
nemška . . .“ potem pa vse eno odgovarja. Na
postavne se Irgolič ravno toliko razume, kakor
njegova krava na latuščino. Upamo, da mu
bode to višja oblast tudi pojasnila. Naravnost
lumparija pa je, da se upa ta nevedni Irgolič
psovati na šnopsarski način. Govori o „nem-
čurjih“ v spisu, pod katerega se upa pritisniti
občinski pečat! In žaliti se upa poštenega člo-
veka, ki ne zahteva od njega ničesar nego po-
stavno zajamčeno pravico. Irgolič sam prav
dobro vè, da so Rizmanovi ljudje pošteni; saj
je sam stari Rizman pri Irgoliču 16 let služil.
In take ljudi žali ta rihtar! „Dummheit und
Stolz wachsen auf einem Holz“, pravijo Nemci.
To velja tudi za tega čudnega rihtarja Irgo-
liča, s katerim se bomo odslej večkrat pečali.

Polenšak. Dragi „Štajerca“, mislim, da ti je
že dolgočasno, da nisi dobil iz Polenšaka nobe-
nega dopisa; pa kaj ti tudi ne bi bilo, saj vemo,
da imaš dovolj ostrih krtač na razpolago, s
katerimi se da kak črni gospod malo okrtati.
Naš g. župnik Poplatnik je bil zdaj nekaj časa
dober; ali priletele so mu spet tiste muhe v
glavo kakor lani. Evo slučaj! Pred kratkim smo
imeli tri mrlične, eno vdovo in dva otroka, pa
nobenemu ni pustil zvoniti, ker mu niso naprej
plačali. Neki mož mu je očitno povedal, da se
k - - - e naprej plačuje. Neka ženska pa je
hodila k božični spovedi in jo naš župnik Po-
platnik pozna; napadel jo je s psokami, da

Athos.

Na Balkanu se dogajajo res že čudeži.
Izredno zanimiva je republika me-
nihov Athos, katere neodvisnost so
baje tudi že velevlasti priznale. Ta duhov-
niška republika se nahaja na polotoku
Athos v „gejskem morju“ Turki jo imenu-
jejo „Amoros“, Italijani pa „Monte
santo“ (sveta gora). Menihi imajo
tukaj toliko moči, da so se zamogli na-
praviti neodvisne. Republika Athos obstoji
iz 20 velikih kloštrov, 12 vasi, 250 celic
in 150 samotarij. Skupaj živi tu kakšnih
6000 večidel grških in ruskih menihov.
Vsaki grški cerkvi pripadajoči narod ima
med klostri najmanje enega. Vsako leto
obišče te klostre veliko število romarjev.
Posebne pravice menihov so prav velike.
Tako ne sme se naseliti na polotoku
noben Mohamedanec. Tudi nobena ženska
noga ne sme prestopiti pokrajine Athos.
To duhovniško republiko vlada neki me-
niški odbor, imenovan „sveta sinoda.“ Ta
odbor šteje 20 članov, ki jih odpošljejo
posamezni klostri, in 4 predstojnikov. Naša
slika kaže dvoje pglavnihih kloštrov v re-
publiki Athos, in sicer zanimivo ležeča
klostra Iwiron in Lawra.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“

nič ni vredna, da bo vse zapravila; rekel ji
ti vsaki dan meso ješ in vino piješ. To je s
ved! Pred kratkim pa je tudi zbolela ne
vdova in hotela prejeti sv. zakramente; pa k
župnik ni imel časa; rekel je, da še ne bo
hitro umrla in ni šel spovedati; ali sirota
par ur pozneje izdahne dušo brez zadnje tolaži
Toraj svetujemo g. župniku Poplatniku, k
vestno spolnuje svoje dolžnosti in se briga
red v cerkvi, da ne bodo tak črni cilindri vis
na svetilkah, kakor v kakem železnem magacin
G. župnik, opozorite mežnarja, Bukovega Tone
da naj glaže na svetilkah tudi spuca, ne sa
„piksne.“ Tudi Franceku Luši tiho na uho
šepetamo, da se oglasi nas sto, ki pravim
Luš nam več županil ne bo!

Iz Obrizja pri Središču. Predragi mi „Št
jerc“, sprejmi dopis, v katerem ti hočem m
znani, da bomo zdaj k fašenski občinske voln
meli. To pa sem le v takšno formo zazvedl
V nedeljo sem šel od meše, pa je šlo en št
ženskih pred menoj, ki so se tak glasno spon
njale, kaj sem skoraj vse čujo. Te pa je e
začela: Si vidla, Treza, tam na mesnici pribit
brž mo volitve meli! — No Bog pomagaj,
de si pa naš čuda prizadevo, kaj nade v tve
jesti, ve mu jaz rečem, naj le gre, da it
čuda zasluži, če glih je ne rihtar, pa je zato
odboru, pa še vse druge časti ka pa je
vredno! — Zato pa je hodjo ovokrat rih
v Ÿpti (Ptuj) pa v Ormož, sem ga čudak
vidla iti. — Ja če more z Ÿptija dovolen
meti za občinske volitve? — Te že, pa kaj
je tam pomoljo, de najbi bili tisti gospodi b
najga; ne veš, kej je že te tri leta mino
kaj so ga zvolili, da smo mi kuruzo trgali,
bar vsako leto najprle kožuhamo? pa tam
ga nekaj podvčujo, kak se more držati, kaj
bo gvinjo. — Pej te do pa z možarov strela
jas sem zadjokrat kviški skakala od veselja,
sem začula kak je pokalo, pa sem rekla: p
deca, naši so gynali; ve je tak prav, n
rihtar si to zasluži, ve je najbolj čeden v n
občini. — Eno drugo pa sem čujo, kaj je rek
Ja kej bi on najbolj čeden bijo; gde se je t
zvčujo, pa je nigdi ne bijo indi kak v Jous
na trati, da je krave paso, pa cajtinge štejo.
Tota je že mogla biti od nasprotne stranje
sem jas som pri sebi misljo. Te je pa ta pr
rekla: naš rihtar pa le ma srečo; zej še so m
resen privoščili občinski jag (lov) kaj ga je pr
fal dobjo. — Ja, zato pa je tak debel; bi n
bijo, če si naj včasi kakšnega zavca al fazan
privoščjo, ve mu ovi zaston nastrelajo; zej
se že navčili meriti, kej telko dobijo, kej m
rihtar vsako leto trikrat jag plačen. — Ta tret
pa je začela: Naš (mož) mi je ovokrat reko
pej baba, zej sem že telko drota nanosjo, kej

Bilder aus der Mönchsrepublik Athos.

prekleti rabušci zajinke zevcom nastavlja, kej ti lahko kropčajo zvežem, da boš mela počeno, pa ne trebal po Natani drota kupiti. — Če do resen volitve, zato sem vidla gnes na vtaki krej rihtara po tri njegove pajdaše notri k Süleki iti, te se že v kup kitijo . . . Nato pa mi pride eden poznani nasproti, pa me je telko zamüdjö, kaj sem ne mogo več tistih ženskih dobiti; tepa ne vem, kak so se dale spominjale. — Ljübi „Štajerc“, če še maš telko prostora, te bi ti povedo kaj nom tü dol v našoj liberalnoj granici dobro; od Božiča zej vsako nedelo vse forme fašenske bale; ne vem, al naši oštarijaši mislijo, kaj momo telko penes al jih oni telko nücajo; nekaj je mislim to zadnjo. Za bode dosti, drüğü pa več!

Od sv. Jurja ob Ščavnici. (Pogovor Jamniškega Kokota, Piceka in Jarika). Kokot pozno v noči zakriči: kikeriki! Picek pa začuden vpraša: Očka, kaj se vam tak nevarnega zdi? Na ta pogovor pa še se Jarika prebudi, ki navadno blizo okna spi, pa hitro skozi okno svoj rüdeč kljunček podrži in pravi očki in bratcu: He, he, gospod Ratej že spet tako pozno na Staro goro hiti; ves je potegnen v kapuc, ko bi ga le videla. Kokot pa pravi: Draga hčerka, rad ti verjamem. Ko sem bil enkrat po opravkih pri sosedu Koku, mi je ta pravil, da ga je neki večer srečal tudi na tem potu. Ko se mu je gospod Ratej bližal in toraj sosedu Koka opazil v temni noči, se je potegnil v svoj plašč kot polž v lupino in takoj krenil na drugo stran ceste, da bi ga Kok ne spoznal. Pa Kok je bil kšajt kerle; tudi on gre na tisto stran ceste in z laterno ravno v kšiht posveti temu ponočnemu polžu, pa kaj zagleda? iz te polževe lupine štrli kaplana Rateja nos! — Nadalje pa povzame Picek besedo; on pa pravi: Nekoč zobljem malo korüze, ki mi jo je gospodinja vrgla. Ko se malo özrem, vidim da proti meni lepo stopica gospod Ratej. Hitro nabrusim peruti in frknem naravnost čez bukovje mimo Duhovske cerkve na staro lipo. Prav blizu pa zaslišim nek šepet; poskakljam tiho po vejah bliže in zagledam enega čuka in sovo. Skrijem se za deblo, nategnem vrat, da je bil dolg kot rokav. Tu pa pravi sova čuku: le čakajva, boš videl, ko gre gospod Ratej notri, za kakih pet minut bodeta že deklico poslala po raznih opravkih, da ju menda pri njunih poslih ne moti. Pa že stopi gospod na prag: pa mislim, če je res, kar sta sova in čuk šepetala, pa še počakam, da vidim. Ni še minulo pet minut, že je deklica letela nekam po pürgi. Sova še pravi čuku, kam do polnoči bo že ostal tukaj. Potem si mislim: Picek, to ti je predolgo čakati, pa sřčim naravnost čez Gašparov mlin domov. Doma pa najdem naše pri večerji. Ko dopovem, kar sem videl, se oglasi še Jarika in pravi, da to ni nič novega, ker deklina gospodu ta obisk rada vrne s tem, da rada pride pod listnjak v kaplanovo klet. — Kokot pa pravi: deca moja, zdaj pa gremo spat, bomo se o tem drugikrat nadalje pogovarjali . . .

Orehovci pri Zgornji Radgoni. Ne jokajte se

za mene, jokajte se za-se in za svoje otroke; meni in mojim otrokom hvala Bogu dobro gre. — Slovenski časniki napenjajo zopet svoje možgane čez mene, na vse strani. Veseli me, da ljudstvo vě, da še živim; hvala vam! — Kaj pa moja zakonska ločitev koga briga? Ali ima kdo kakšno izgubo? Kaj pa, ako se pustijo ločiti ljudje velikega stanu, knezi, ministri itd.; nikdo ne laja za njimi. Jaz vendar nisem najslabši človek na svetu; živel sem 47 let z mojo nemirno ženo in bi še dalje, če bi me ne bila ona pri sodnji tožila zavoljo razdelitve premoženja. Ne jaz sem začel tožiti, razumite, ampak moja žena mene . . . Midva sva se pri okrajni sodnji lahko pogodila brez vseh stroškov in brez vsega sovraštva. Rekel sem ji: „Ako eno leto nič hudega o tebi ne slišim, znaš nazaj k meni priti in vstopiti v tiste pravice, kakor dozda; samo jaz hočem mir imeti na stare dni.“ Pa me je res mlo za odpuščenje prosila. Kaj pa Vi, g. župnik pri Negovi, kaj pa bode zdaj na to stvar Vaše negovske žene rekle? Vi in Vaše ženske me ne bodele ne v vebesa ne v pekel spravili. Zato ste se toliko za Vaše občinske volitve prizadevali in si skozi ženske volilce pod svojo komando pridobivali. Vi ste pač milostljivi mož, da ste grešnike obiskovali od hrama do hrama, pa ne za nebasa, ampak za svojo mrežo. Ne mislite, da bi jaz toliko nor bil, da bi pri občinskih volitvah okoli vohal; saj so v zgornjo-radgonskem okraju občinske volitve peto kolo na vozu . . . Kaj če bi takrat moja žena v negovski občini bila, bi vendar tudi z Vami držala na Vašo stranko? Kër pa ni tam bila, se ni nikdo zanjo brigal. Ona ne bode nikake nadloge trpela, dobi toliko, da lahko živi; ona me tudi lahko slobodno obišče kadar hoče; kër si nisva v sovraštvu, tudi zdaj kakor nikdar ne bodem nič slabega o nje pisal. Ona naj živi, kakor sama hoče, jaz pa, kakor jaz hočem. Kaj pa mi morete, morete, morete? . . . Ne mislite, vi dragi . . . , da vam bodem še več odgovarjal! S primernim spoštovanjem udani F. Wratschko.

Zobna kräma

KALODONT

Ustna voda 17

Slovinci v deželnem gospodarstvu vojvodine Stajerske.

Po spisu dež. posl. dr. Eugen Negri.*

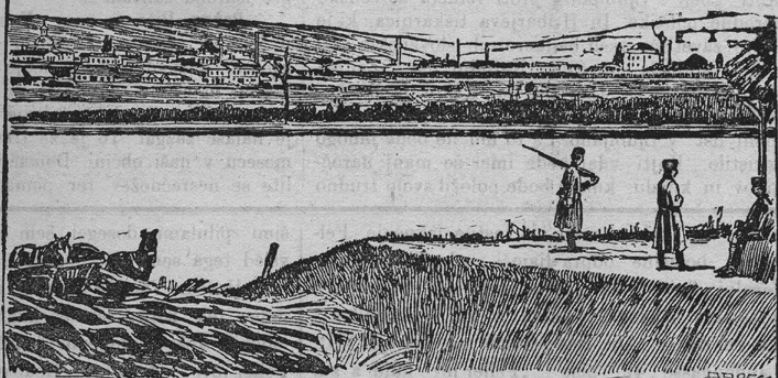
Pred enim mesecem izšla je iz peresa drž. in dež. posl. dr. Benkovića knjižica z zgorajšnjim naslovom, v kateri se je hotelo dokazati, da se na Stajerskem Slovinci ne samo glede števila

* Benkovič je izdal knjižico, v kateri hoče opravičiti slov. obstrukcijo v staj. dež. zboru, ki nam je prinesla toliko škode. Ta knjižica je pravi švindell! Posl. dr. Negri je z dokazi odgovoril na Benkovićevo čestitko. Smatramo za potrebno, da objavimo nekaj točk iz tega odgovora; kajti tako bode i slov. spodnje-stajerska javnost o klerikalnih lažeh podučena.

(Op. uredništva.)

Silistria.

Glavna točka v rumunsko-bulgarskem sporu je vprašanje o usodi bulgarske trdnjave Silistria ob Donavi. Kakor znano, zahteva Rumunija poleg bulgarskega dela pokrajine Dobruđa tudi trdnjavo Silistria, ki je ravno tako v gospodarskem kakor v vojaškem oziru jako važno mesto. Proti tej zahtevi se seveda Bulgarija strastno brani. Silistria je eden najvažnejših pristanov na spodnji Donavi, ki je tukaj že 2½ kilometra široka. Silistria bila je svoj čas ena najvažnejših turških trdnjav in je v turško-ruskih vojnah prav važno vlogo igrala. Po berlinski pogodbi je dobila Bulgarija mesto; morala bi pa trdnjavo samo demolitirati, kër izgleda ta kakor grožnja napram Rumunski. Ali Bulgarija se ni držala pogodbe in je trd-

Silistria von der rumänischen Seite gesehen.

njavo obdržala ter celo izboljšala. Mesto Silistria, kate-rega nam predstavlja naša slika od rumunskega brega, šteje 13.000 prebivalcev. Danes se ne more prorokovati, kako se bode rumunsko-bulgarski spor rešil in komu bode Silistria v bodoče pripadala.

glav, marveč tudi glede njih plačevanja davkov oestro oškoduje. Končni račun dr. Benkovića se glasi, da dobijo Slovinci za 5%, to je za 1.000.000 K manj od izdatkov štajerske dežele, nego plačujejo v obliki davkov.

Ta račun je napačen in ima edini namen, opravičiti slovensko obstrukcijo z vsemi njenimi deželi ter tudi Slovincem škodljivimi posledicami. Benkovič trdi, da dobijo Slovinci za okroglo en milijon manj od dežele, nego bi imeli z ozirom na velikost plačanih davkov zahtevati. Benkovićeve trditve pa so tako napačne, da prinašajo naravnost dokaz, da dobi slovenski del dežele od Štajerske mnogo več, nego plačuje davkov.

Dokazal bodem to s številkami, ki jih je dr. Benkovič sam objavil; ali spominjal se bodem tudi tistih milijonov, ki jih pusti dr. Benkovič v primernem trenutku izginiti . . .

Dr. Benkovič razdeli deželne izdatke prvič po svojem namenu, je-li imajo Nemcem ali Slovincem ali obema skupaj (neutralno) koristiti, drugič pa po usodi porabljenih sredstev, to je po tem, komu prinašajo narejeni izdatki korist. Ena primera naj to pojasni. Vinogradniška šola v Mariboru služi obema narodoma skupaj, je torej po svojem namenu „neutralna“ (čeprav je % učencev Slovincem); sredstva, ki se jih porabi za to šolo (83 322 kron), dobi večidel mesto Maribor; vsled tega računa Benkovič 80.000 K za Nemce in le 3 322 K za Slovence. Na ta način deluje dr. Benkovič; in tako pride do nerazumnega sklepa, da služi 44.97% izdatkov Nemcem, 9.90% Slovincem in 45.13% deželnih davkov občini; torej so za okroglo 5% ogoljufani.

Dr. Benkovič sam torej pravi, da je 45.13% izdatkov „neutralnih“, torej da so pri teh izdatkih tudi Slovinci udeleženi. Vkljub temu ima čelo, da računa za Slovence le 9.90% izdatkov. Benkovič postopa tako-le: Neki sin išče pomoči pri oblasti proti lastnemu očetu, češ da ga oče ne vzdržuje stanu primerno. Družina ima 5 glav, oče ima 15.000 K letnih dohodkov, gospod sin pa dobi od teh le 360 K žepnega denarja. To ne odgovarja dohodku očeta. Oče pravi, da mora za sina stanovanje, hrano, šolnino, obleko plačati. Sin pa pravi, da mora oče to tudi za sestre in brate storiti in da on ne dobi nič družega nego 360 K. Stališče tega sina je obenem stališče dr. Benkovića. Le žepni denar Slovencev velja, oskrbo, stanovanje in obleko pa dobijo tudi Nemci; to je torej „neutralno“ in se ne sprejme v račun.

S tem je vrednost Benkovićeve knjižice resnično označena. Omeniti pa hočem še par posebno jasnih slučajev. Za orožništvo, naturalna oskrbovališča, vzdržanje okrajnih cest, pospevke za vinogradništvo, pospeševanje deželne kulture, zavod za gluhoneme, vinogradniško in sadjarsko šolo v Mariboru, za norišnice in hiralnice izdaja dežela okroglo 3 milijone kron. Benkovič dela tako, kakor da bi od te svote slovenski del prebivalstva prav nič ne imel. Pri vinogradništvu mora Benkovič vendar priznati, da dobijo Slovinci mnogo več nego Nemci. Vendar pa ne pove niti tukaj resnice v polni meri. Benkovićeve številke same govorijo tako-le: 1. uprava K 19.177 (neutralna, izgine torej končno popolnoma). 2. Deželni trsni nasadi in viničarske šole K 139.000, od teh K 49.000 za Nemce, K 90.000 za Slovence. Takih deželnih trsnih nasadov imamo v 3 nemških in v 7 slovenskih okrajih. Viničarske šole so imele doslej 846 absolventov, med njimi 139 Nemcev in 707 Slovencev. 3. Državni trsni nasadi K 40.300, od teh za Nemce K 10.300, za Slovence K 30.000. Skupaj je 13 državnih trsnih nasadov, od teh 1 nemški, 12 pa slovenskih. 4. Brezobrestna posojila. Proračun obsega le potrebne obresti od dežele v ta namen sprejetega posojila v znesku 72.000 K. Iz teh števk je razvideti, da je pri tej postojanki razmerje med zgornjo in spodnjo Stajersko 1:19; Benkovič pa „izračuni“ 1:5. Od leta 1893 do 1910 je štajerska dežela izplačala na brezobrestnih posojilih v 22 okrajih, i. s. v 7 nemških (tudi radgonski in emureški okraj je k nemškim računani) in 15 slovenskih okrajih skupaj K 2.274.130. Od tega je padlo na Nemce 92.204 K, na Slovence pa 2.181.930 K. Na ta dejstva Benkovič „pozabi“. . . . Postojanka „razne podpore“ znaša 49.740 K in Ben-

Nahirajte nove naročnike!